

Nyitra-völgyi Lap

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 korona. — Félévre 4 korona.
Negyedévre 2 korona.

Néptanítóknak feleáron.

SZERKESZTŐ:

SZALAY PÁL.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

POLLÁK LENGYEL BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGY-TAPOLCSÁNY Főter (Platzko-féle ház)

hova a lapot illető minden közlemények küldendők.

Előfizetési és hirdetési díjakat a kiadóhivatal veszi fel.

— Egyes szám ára 20 fillér. —

A szabadság ünnepnapján.

Ötvenharmadszor ujul fel emlékeztünkben a magyar szabadságharcnak dicső, de véres korszaka, ötvenharmadszor kelnek ki sirjaikból a hősök szellemei, kiknek emlékeztét mint „névtelen félistenekét” őrizi az utókor hazafiúi és nemzeti érzelmeinek pantheonjában.

Ötvenharmadszor kelnek ők ki jeltelen sirjaikból, s benépesítik a rajjongó és a történelem eseményei fölött merengő hazafi lelki világát. Megjelennek, hogy meggyőződést szerezzenek maguknak, vajjon utódaik lelkében él-e még az az eszme, melyért ők ötvenhárom évvel ezelőtt életüket és vérüket adták? Vajjon az az eszme, mely egy félszázaddal ezelőtt talpra állított egy egész nemzetet, hogy csatakiáltása és diadalordítása megremegtesse szomszédait — képes-e még szívét lázasabb dobogásba és vérét sebesebb keringésbe hozni.

Igen! A mint visszazáll elmém a multba, mint gyöngyhalász a tenger mélyére, hogy egy kis ragyogást hozzak az elmúlt kor sötét mélyéről a modern kor reális gondolkozásu felszínére, a mint a dicső mult epizódjai, hősköltevényei megihletik lelkemet, s ezen impresszió hatása alatt támadt gondolataimat mécssem világossága mellett papírra vetem, megjelennek ti heroszok, félistenek szellemei.

Benépesítitek a lélek végtelen körü és elérhetetlen horizontu érzélem és gondolatvilágát, fölhozzátok a történelmi mult sötét mélyéről a feledés mohával betakart és benőtt sebeket, s a mint elkezdtek regélni ti hősi szellemek az elmúlt titáni küzdelmekről, véres harcokról, izzó hazaszeretetről, mely lángolóbb lehetett még az izzó vérü beduin rajjongásánál is, ki arczraborulva imádja a sivatag sárga égét, és hűsítő oázát, akkor lelkemre ólomsúlyival nehezedik egy fájó érzés.

Menjete csak vissza jó szellemek láthatatlan birodalmatokba, ti csak álmodjátok, de ne akarjátok látni a mi jelen korunkat: ti reátok nézve már *jövőt*. Ez már nem a ti világtok. Az elmúlt és többé soha vissza nem jó. Töröld le a lepkeszárny szívárványszint játszó himporát, előtted látod prózai meztelenségében azt a kis szárnyas lérgét, melynek még a röpülése is gyarlóbb e himpor nélkül.

A ti hősköltevényekről zengő korotokou még rajt' volt az idealizmus himpora, ti még tudatok rajjongani érdek nélküli, ideális czélokért, a ti lelketeknek

szárnyain még rajta volt a himpor, melytől magasabb régiókban szárnyaltatok

A mi korunkról a realizmus letörölte ezt a himport, mi már csak földszint szárnyalunk, s szárnyainkkal néha a port és sarat verdessük a földön.

A ti eszméitek még világítanak, de csak mint fátyalfény a sötét éjszakába, nappali világosságot már nem tudnak a mi modern gondolkozásu világunkban terjeszteni.

Ötvennégy év előtt a ti lángoló, hazafias lelkesedések megszülte a kor legnemesebb eszméit s ezek az eszmék, mint a mag kemény héjába zárt csira, szétroppantották a zsarnokság és hatalmi kényszer abroncsait. És a mint az ifju szüz, repeső szívvel, titkos vágyakozással lesi a feslő virágbimbó kinyílását, mely ébredező szerelmének leghathatósabb élesztője, legszebb szimboluma, azonképen vártatok ti lángoló hazafiak, ideális czélokért rajjongó ifjak, hogy az a vasburok kiptantanjon, s az eszmék diadalmasan szárnyra kelve, megkezdhessék körutjokat a hazafiúi szivekben.

Igen, az eszmék kikeltek, megkezdették körutjokat, belopózkodtak a szivekbe. A daróc alatt dobogó szivekbe még talán jobban, mint a bársony zekék alá.

Cakhogy a tavaszi nap hajnalpirkadása, napfelkelte mindig vérvörös zománczczal szokta bevonnai az egész látóhatárt. A szabadság napja sem érhetette el a delelő pontot anélkül, hogy hajnalán biborvörösre ne fesse az égboltozatot az égő falvak és városok lángjával, s a földet a hazafiak drága vérével.

Ám a vérdíjat is megfizettétek ti hősök azokért az eszmékért, melyek ha belopózkodnak az agy sejtjei közé, ha bekopogtatnak a szív vértől duzzadó kamráiba: átfomálják az embert, a lelket, s az előbbi csendes emberből rajjongót, a gögös kényurból demokratát, a deli, szemérmes szüzből rajjongó honleányt csinál. —

Igen átfomálták a ti lényeteket 48-as idők daliás alakjai! De már a mi korunk lelkében ezek az eszmék nem okoznak valami nagyobb érzelmi viharokat, eszmei forradalmakat. Ugy érezzük magunkat, mint a szerencsés örökös, ki apja jóvoltából gazdag örökségbe cseppent, s mikor a vagyon előnyeit élvezi, arra egy cseppet sem gondol, hogy megszerezni azt a vagyont sokkal nehezebb és nagyobb érdem, mint azt elkölteni.

Mi is élvezzük a véráldozatok árán megszerzett szellemi kincsek gyümölcsseit, de arra nem gondolunk, hogy ezen 48-as eszméknek bázisát, a sovinizmust, a fajszeregetet, az egyenlőség elvét: a demokracziát erősítsük, mert hát mindezek kopnak, szétmállanak a modern kor bomlasztó levegőjében. Pedig ha ez a bázis megrendül, akkor a fölibe épített 48-as eszmecsoportozat összedől, s a kozmopolitizmus hideg, piszkos hullámai fogynak föltte összezapódni. Demokraczia? Az már mai napság nem létezik. Pénz, rang, felekezeti osztály sokkal jobban széttagolja mostani társadalmunkat, mint a milyen tagoltság volt a rendi alkotmány idejében.

Hanem hát azért ne mondja senki, hogy a modern kor gyermeke nem tud modernül lelkesedni nemzeti, hazafias, ideális eszmékért. Lelkesedni tud az igaz, de tenni semmit. Megüljük évenként a szabadság hajnalának örömnepét, szavalunk, szónokolunk, bankettezünk, a pezsgőmámborban már úgy érezzük magunkat, mintha az ágyuk durrogának körülöttünk s puszkaporszagot éreznénk, pedig az csak a palaczkok durrogása és havanna szivarjaink füstje. Aztán ha elszáll a pezsgőmámbor, elfelejtünk mindent, ünneplő ruhánkkal együtt a nemes, hazafias gondolatokat és érzéseket is a szekrénybe zárjuk, ti pedig hősök, daliák visszatérhettek jeltelen sirotokba, s egy évig álmodhatjátok ismét nagy álmaitokat, míg majd a nagyhangu, üres, szóvirágos lelkesedés ismét elő nem ránczigál benneket.

Pedig tettekben nyilvánuló hazafias felbuzdulásra, nemzeti eszméknek propagálására, puritán hazafiúi lelkesedésre ma nagyobb szükségünk van, mint a szabadságharc dicső napjaiban. Akkor lakótársaink, a nemzetiségek, nyiltan törtek reánk gyilokkal minden oldalról, ma kabát alá rejtett törrel hazafiúi rokonérzést szinlelve akarnak megejteni bennünket.

De el e sötét gondolatokkal! Legyen világosság, hisz ma a legfényesebb nap, a szabadság melegítő és termékenyítő napja, ünnepnapja süt reánk.

Azt hiszem, hogy a mult idők dicső emlékei e nagy napon megihletik mindnyájunk lelkét, s szent kegyelettel, hazafiúi érzéssel gondolunk azokra a jeltelen sirokban porladozó hamvakra, melyeknek chemiai alkatelemeit már beszívta a föld, átvette a rét, a mező virága. S aki e virágot tüzi keblére, hevesebben fog dobogni

a szive, hőbb lesz a szerelme, s titkos sejtéssel, tulvilágról jövő rokonérzéstől meghatva áll meg a virágot szedő leányka s megilletődött lélekkel fonn koszorút a hősi porokból nőtt virágokból.

„Hantra dül a pásztor s füttyörészve legelteti nyáját
És nem tudja, kinek hőspora nyugszik alatt.
Titkon mégis eped, szomorú dalt zengedez ajka;
A hősi árnnyékok csendesen ihletik őt.“

Szalay Pál.

Kisiparosaink képzése.

Örvendetes jelensége az újabb magyar politikának kisiparosaink művelése. Sok mulasztást akarunk ezzel pótolni s úgy látszik eredménnyel. Napról-napra olvassuk a kereskedelmi kormány abbéli szándékát, hogy iparosainkon segíteni akar, sőt, mint a tények igazolják, némileg segít is. Ott a hol szükségét látja, gépeket ad, kölcsönöket és segílyt nyújt, szóval: megadja a magyar iparosnak a lehetőséget arra, hogy ha kellő ügyességet, szorgalmat és szakképzettséget képes kifejteni, boldogulhasson is.

Igaz, azt mondják és hallható mindenütt, hogy Magyarországon kisiparról nem beszélhetünk, mert itt van a közös vámterület . . . továbbá a nagy gyáripár.

Elejétől kezdve ez mind igaz. Tudja a nagy magyar b.rodalomban mindenki, magyarok, horvátok egyaránt, hogy a külföldi áruk és a nagy gyáripár nagy csapás a magyar iparra. És a mint a bajt mindnyájan ismerjük, a mint tudjuk, hogy hazafias kötelességünk iparunkat támogatni és azt előbbre vinni, ép úgy szükséges, hogy számoljunk a mai helyzettel és a mennyire csak lehetséges, és módunkban áll, enyhítsük a fájó sebeket, melyeket iparosaink érdemtelenül bár, de mégis viselnek.

A külföldi ipar csak ott tud meghonosodni és talál magának kedvező piacot, a hol a nép ősfoglalkozása. Az iparosok ily országokban maguk is külföldről származtak, mint ez Magyarországra is áll. A magyar nem megy iparosnak. Ő a hazának ura, tehát földbirtokos.

A „Nyitrai Völgyi Lap“ eredeti tárczája.

Zsarátok.*)

Uj hangra vágyom. Régi meguntalak
Utszéli nóták, elcsépeelt dalok,
Ezerszer is elbugott sóhajok,
Panaszok többé már meg nem ragad.

Uj dalra vágyom. Szirti sast nekem
Egerekre töröt, szilajt, féktelent,
Ki bátran szeli át a végtelent.
S korlátlan ur a messzi téreken.

Csíp-csup poéták, szürke verebek
Elnyúlt vonóval, kopott hurokon,
Meddig tengődtek még egy dallamon
Meddig pengettek még egy éneket?

Alattunk forr, alattunk reng a föld
És vésszel terhes minden pillanat,
Egy szó, s ezer ököl fegyvert ragad,
Egy szikra még s a fergeteg kitört.

Ott lent a bányák gyilkos éjjelén,
Szövöszelek mellett, kohók lángjainál
Haragvó arczczal, tette készen áll
Ezernyi rongyos eltiprott szegény.

*) Szilágyi Ferencz márczius hó végén megjelenő „Zsarátok“ című kötetéből.

De a kik az utóbbi évtizedekben mégis az iparra adták magukat, azok legnagyobb része nem eléggé iskolázott, (hisz ezért is adták erre a foglalkozásra, mert nem tanult) s így ne csodálkozzunk, hogy Magyarországon mindenről, csak iparról nem beszélhetünk. Szakiskolák széles ez országban nem voltak, alsóbb ipariskoláinkban pedig egy kevés nyelvtanon, számtanon és rajzon kívül semmit sem tanultak.

Már most így állván a helyzet, látván, hogy iparosaink nem voltak oly tényezők, a kikre a nemzet — önálló vámterület esetén — számíthatna, kérdés, mi legyen a teendőnk? Mert azt a tételt könnyű kimondani, hozzuk be az önálló vámterületet, és akkor lesz iparunk is. Ha mai fejletlen iparunk mellett az önálló vámterületet behoznók, a következő helyzet állana elő: betódulna egy csomó külföldi iparos, a kik szakképzettebbek lennének magyar kollégáinknál, olcsóbban is, gyorsabban is, izlésebben is dolgoznának, s akkor megint csak ott volnánk, a hol voltunk. Ha majd a szülők nem azzal fogják gyermekeiket ijesztgetni: „ha rosszul tanulsz, elmegy inasnak“ hanem művelt iparosokká nevelik azokat, akkor követelés nélkül is meglesz az önálló vámterület. Kezdi ezt a kormány is belátni, és ezért különös gondot fordít ipari szakoktatásunkra. S megvallva, szép sikereket is láthatunk. Iparosaink java része fölhasználja a kedvező alkalmakat s a hol tanulhat, ott tanul is. A technológiai intézetben például, vasárnaponként ipari előadások tartanak, természetesen délután, a hol asztalosok, cipészek, szabók, vas-és gépésztergályosok, textilipari munkások sokat tanulhatnak. Bemutatnak szövöszeleket, a melyeket a nagy angol szövöszelekesek a nép között kiosztanak; s mely gépek bámulatos gyorsan dolgoznak. Kedveltecsük meg a néppel mi is az ily hasznos házi ipart, adjunk neki foglalkozást így, hogy ne legyen kénytelen édes hazáját otthagyni, idegenben vándorolni. Csak a szövő ipart virágoztassuk, egyelőre ez a legfontosabb. S itt örömmel kell megjegyeznem, hogy fővárosi kereskedőink textilipari tanfolyamot rendeznek, melyen úgy a főnökök, mint alkalmazottai részt vesznek.

Kenyérért ordít az éhes tömeg
És ezrek ajkán rémes jaj takad
És mindenütt csak gyűlölet, — harag
Villámló égbolt, sötét fellegek.

S ti csak daloltok csókot, csillagot,
Szerelmi mámort, szóttok rimbe, dalba
S vékonyka hangon, mitől se riadva,
Csipogjátok az ócska dallamot.

Szilágyi Ferencs.

A megjutalmazott bátorság.

— Regé Irta: Sztankay Sándor. —

A kis Veronka egy favágó leánya volt. Hallotta ugyan hirét a boldogságnak, de épen nem tudta, hogy milyen lehet és hol található. Arról bizonyos volt, hogy nem annak a zord rengetegnek ösvényein terem, a hol atyja mellett szokott ballagni, mezitláb az éles köveken és a szederindákon, a tüskés rózsekötegek alatt meggörnyedt válakkal. Csak sejtette, egy titkos ösztön készítette hinni, hogy a boldogság egy szép fiatal ember lehet, a kinek büszke tekintet ég a szemében, de szelid mosoly ül ajkain és a ki egy királyfihoz hasonlóan öltözve, arannyal és ezüsttel himzett rózsaszín vagy kék atlasz ruhákban jár-kele a világon.

— Hogyan; mondta magában egy nyári reggel, melyen az erdőben egy ut szélén üldögélt; hát én sohasem fogom megismerhetni

Benne vagyunk tehát a komoly munkában. Jó pár év fog elmulni, míg iparilag megerősödünk. Így előkészülve, felvértezve magunkat tudással, szakképzettséggel valósíthatjuk meg csak az önálló vámterület eszméjét. S ha szakképzett emberekkel rendelkezünk, akkor malmaink, gyáraink bányáink, kohóink magyar munkásokkal fognak dolgoztatni s nem lesz panasz arra, hogy sok az idegen munkás. —

HIREK.

Kinevezések. A m. kir. igazságügyi miniszter Dobsa István nyitrai kir. törvényszéki díjnokot az alsó vereczkei kir. járásbíróshoz végrehajtóvá nevezi ki. — A belügyminiszter Nyitra megye tornóczyi anyakönyvi körületébe Herczeg Gézátt okleveles anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

Áthelyezés. A hercegprímás Haverla József rétei káplánt Érsekújvárra helyezte át kápláni és hitoktatói minőségben. Haverla már Érsekújvárra érkezett s működését mindkét irányban megkezdette.

Halálozások. Náhlik Alajos, prasiczi plébános 75 éves korában, áldozáságának 45-ik évében folyó hó 9-én délelőtt Prasiczon elhunyt. Temetése 11-én folyt le nagyszámu papság és gyászoló közönség jelenlétében a részvét Impozáns megnyilatkozása mellett. Ravatalára hivei, tisztelői és ismerősei koszorút helyeztek. A megboldogult hivatásos lelképásztor volt hiveinek és hű fia egyházának. Nyugodjék békében! Dr. Marmorstein Ede. czaccai orvos folyó hó 5-én élete 71-ik évben elhunyt. A megboldogult hült tetemei folyó évi 6-án, délután 3 órakor a czaccai izr. temetőben tették örök nyugalomra. Özvegye és fiai gyászolják.

Márczius 15. Nagy-Tapolcsányban a márcziusi nagy napok emlékére hivatalos istentisztelet tartatott szombaton délelőtt 9 órakor, melyen megjelent a városnak színe és java; bíróságok és az iskolák testületileg vettek részt azon. Este 8 órakor a Korona vendéglő nagyszobájában bankett lesz, melynek lefolyásáról a

a boldogságot? Hiszen már egy hónapja, hogy tizenhat éves multam, ha még sokáig nem mutatkozik, nem fogok kelleni neki, mert vén leány lesz belőlem.

És erre a gondolatra olyan keserves fájdalom nyilat a szívébe, hogy az uton heverő kövek is megszánták; a mi pedig nem valami gyakran esik meg, mert a kövek nagyon ritkán könyörületesek. Ezen nincs mit csodálkoznia, sőt természetes, ha a kövek inkább a rossz kedvre hajlandók, hisz panasz nélkül kell eltűrniök, hogy az emberek szüntelenül lábbal taposnak rajtuk. A kis veronka nem szűnt meg bánkódni. Szerencséjére nem messze tőle egy jó tündér épen két kis szentjános-bogárkát kötött össze Hymen rózsá-láncaival. Mihelyt a szertartás véget ért, a favágó leányához fordult és így szólt hozzá:

— No! kis lányom, ne essél olyan nagyon kétségbe. A boldogság soha nincs közelebb, mint mikor nagyon messze hisszük. Pillants csak át az ut tulsó oldalára. Látod ott azt a fiatal vadászt, a ki mosolyogva szenderreg a virágzó vadroszák alatt? A király unokaöccse. Bárha sohasem látott, rólad álmodik. Haladj át sietve az s uton ül mellé. Mihelyt fölbred, a nyakad körül fogja fonn karját és elvezet palotájába, a hol te leszel a legboldogabb hercegné. Ezt mondva a jó tündér eltűnt.

Veronka az első pillanatban nem tudott mozdulni, az elragadtatás földhöz szegte.

jövő számunkban fogunk csak referálhatni. Az ünnepély programjáról eddig még nem tudunk semmit.

Hitelsszövetkezeti közgyűlés. A Nagyatpolcsány és vidéke ipar- és mezőgazdasági hitelsszövetkezete f. hó 9-én délután 4 órakor tartotta évi közgyűlését a város háza tanácstermében. A közgyűlésen megjelent 71 tag s így a közgyűlés elnöke, Fülöp Alajos a közgyűlést határozatképesnek mondja ki, a jegyzőkönyv vezetésére fölkéri Bottka Józsefet. A közgyűlés tárgysorozata volt: 1) Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg és nyerményszámok felolvasása. A közgyűlés ezeket jóváhagyólag tudomásul veszi és a két bizottságnak a felmentvényt megadja. 2) Az igazgatóság jelentése alapján határozattal emeli a közgyűlés, hogy a mérlegben kimutatott 35 korona 52 fillér tiszta nyerménynek 10%-a a tartalékalaphoz csatoltassék. Osztalékot a szövetkezet ez évben nem ad. A szövetkezet könyvvezetőjének és pénztárosának megszavaz egyenként évi 120 korona tiszteletdíjat. 3) A következő üzleti évről szóló kamatlábat betéteknél meghagyja a közgyűlés az 5%-on, de a kölcsönök után ezután 6 1/2%-ot fog szedni. 4) Kimondja a közgyűlés, hogy az országos központi hitelsszövetkezetbe belép. Végül kisorsoltatott 3 igazgatósági tag, kiknek helyébe Bezdák György, Kníha Konstant és Toscano Rudolf választották. A szövetkezet elmúlt üzleti mérlege a főbb vonásokban a következő: Kölcsönt adott a szövetkezet 141 tagnak 43018 korona értékben. Betét volt 30926 korona 55 fillér. Kamatjövődelem volt 1844 kor. 31 fillér. Ebből levonva a szövetkezet dologi kiadásait marad 35 kor. 55 fillér tiszta nyermény. Befizetett üzletrészek: 12682 kor. 18 fillér. Tagok száma 252, összesen 337 darab részvényt.

Főispánváltás Nyitrában. A fővárosi lapok az elmúlt napokban elég sűrűen rebesgették azt a hírt, hogy Kramolin Viktor elhagyja a főispáni széket és közigazgatási bíró lesz. Ugy látszik, a kacsát valamelyik néppárti lap szerkesztőségében verték fel s a szenvedélyes vadászok — pardon! riporterek kezdtek is sűrűen puskázni rá. Pedig hát Kramolin Viktornak a főispáni székbe való bevonulásának módjával annak idején még a megyékbéli néppárt is megvolt elégedve. De hamar lejárt magát a szemükben, mert ugylátszik, már őt is meneszteni szeretnék. Hjah, hiába! Hogy is szól a közmondásszerű nótá? *Télen nagyon hi-*

Nem, sohase hitte, hogy van a világon olyan szép valami, mint az az ifju vadász, a ki ott a nyiló rózsák tövében szunnyadozott. A gondolatra, hogy csókjait fogja élvezni, hogy magával viszi palotájába, olyan öröm lepte meg, hogy szinte elalélt. De csak kevés időt vesztett ezekkel a kellemes gondolatokkal, hogy gyorsabban tuthasson, kissé fölemelte szegényes barket szoknyáját és rohant a boldogság felé, mely az ut tulsó oldalán várt rá. —

II.

De fájdalom! Nemcsak jó tündérek tanyáztak ez erdőben, akadtak benne gonoszak is. Hasonlított némileg az élethez, a hol a jó mellett a rossz is ott van. Egy gonosz tündér tehát, a ki egy pillangó-pár valóperének tárgyalásával foglalkozott, oda fordult a lánykához és egy parancsoló mozdulattal megállította.

— Azt ne hidd valahogy, mondá nagyon bosszus arccal, hogy a dolgok csak így, kedved szerint fognak folyni. Vagy azt gondolod, elég egy pár lépést tenni, hogy a boldogsághoz jussunk? Ez ugyan furcsa ujság volna? Hiszen akkor semmisen volna édesebb, mint a férfi és nő sorsa e földön! Ebbe én sohasem eggyezhetem. A mi pedig téged illet kisike, tud meg, hogy még nem értél el búbanatid végére; sem nem ma, sem nem holnap lesz az a nap, a melyen te leszel a legboldogabb hercegné a király öccsének a palotájában.

deg van, nyáron nagyon meleg van. Soha sincsen jó idő, mindig esik az eső. Illetékes helyről szerzett információk alapján írhatjuk, hogy Kramolin még egy ideig marad a nyitramegyei főispáni székben.

Huszonöt éves jubéium. Galántán huszonöt éves jubéiumot ült e hó 9-én Michnay Jenő, kir. járásbíró, ki hivatalában most töltötte be a 25. évet, amikor a köztisztviselői és közszeretettben álló járásbíró szives ovációkban részesült.

Pánszláv nyomtatványok elkobzása. A turóczenstmartoni dobróvolnikoknak (önkéntes felkelőknek) utódai ugylátszik szintén ünnepejni akarják a 48-iki szabadságharc emlékezetét a *maguk módja szoriat*. A turóczenstmartonban megjelenő *M. laltató és oktatókönyvecskék*, című folyóirat két dalt közölt, melyeknek czime: *A szabadság harangja és Föl, tapna szlovák, halljad hazádat!* Az elsőt Hurbanek J. írta, a másikat pedig Boito János tákolta össze Petőfi *Talpra magyarja* után. Mind a két költemény már régen feledésbe ment, éppen azért most tüntetésszerű célzatossággal akar lenni a márcziusi ünnepek idejében ezen két szarkacsörgéshez hasonló zengemények fölelevenítése. Megjelent még az említett népies iratkában Mudrony János dr. nak *Védelmesszük meg tót nyelvünket és nemzetiségünket* című czikke, mely határozott lázítás a magyar állomesszme és államegység iránt s a czikk szerzője megérdemelné, hogy ebrudon vigyék ki valahova a Spitzbergákra a fokák és rozmárok közé, s megengedni neki, hogy ott alapítsa meg a nagy tótországot és legyen neki dicsőségesen uralkodó királya ő magó. Ott szóhetné kedve szerint kancsalul festett ábrándjait az ő nemzeti-ségi eszméiről. Van ezekben a népies iratkában még egy harmadik czikk is, mely hazáulárnak bélyegzi a magyar nyelvnek a megtanulását. Ennek a czikknek a szerzője Mudrony Pálnak a fia, ki Debreczenben végezte iskoláit. (Hogy akadt volna a debreczeni kolbász a torkán. Szedő.) Magyar hazafi lelkének ezen nem valami épületes dolgok miatt a turóczenstmartoni főszolgabírói hivatal elkobozta az említett népies folyóiratnak ez évi első füzetét.

Érdekes fogadás. Két uri ember február hó 18-án fogadást tett, hogy éjféltkor átusznak a Vágon, a puchói vashíd mellett és pedig az egyik teljesen fölöltözve, a másik alsó ruhában. Előbbi csak a Vág közepéig jutott, honnan visszafordult, mert a vizet kissé hideg-

nek találta; utóbbi azonban szerencsésen elérte a tulsó partot, még csak náthát sem kapott. A két chimpion most új fogadást tett, még pedig, hogy jégzajlaskor újból megteszik a könnyen válságossá válható vállalkozást.

Egy gazdasági eseléd kitüntetése Szép és megható ünnepség kíséretében tüntettetett ki a napokban a tornózi járás egyik birtokosa Leidóf György Gazdasági esetedje — Ezuttal az ünnepségen részt vett Kramolin Viktor főispán és Kostyál Miklós megyei főjegyző sok illustis vendég báró Sshy birtokán. Langhammer Vincze tartalmas beszéd kíséretében nyújtotta át az 50 frnyi kitüntetés díjat. Az ünnepséget áldomás követte, hol számos felkösöntőt mondatott s ezt követte a tánc, a házi dazda kövecsei házában, melyben részt vettek az uri vendégek is.

Sanatórium Kőrmöczbányán Kőrmöcz sz. kir. és tóbányaváros hidegvíz-gyógyfürdőt szándékozik létesíteni. Ennek lehetővé tétele végett a legutóbbi közgyűlésen kimondotta, hogy 40,000 koronára rugó építési anyaggal járul hozzá és a megalakulandó részvénytársaságnál 20,000 korona értékű részvényt jegyez. Kemény Dezső, fővárosi műépítész már meg is kapta az előmunkálatok iránti engedélyt.

Munkás védelmi törvény. A kereskedelemügyi minisztérium iparfejlesztési szakosztályában — mint értesülünk — most folyik az anyaggyűjtés a munkás védelem törvénybe iktatása céljából. Ez a törvényalkotás magába fogja foglalni a munkaidő, a gyermekek, ifju személyek és nők munkájának a szabályozását; szabályozni fogja a munkabérfizetés ügyét és általában föl fogja ölelni mindazt, amit e részben Ausztriában és a külföldön már megvalósítottak. Még el nem döntött kérdés, vajjon önálló törvényjavaslat alakjában terjesztik-e a ház elé, vagy pedig a ipartörvény küszöbön álló módosítása keretében kerül feldolgozásra. Azt hisszük, tanácsosabb volna külön törvény alkotása, amelynek keretén belül föl lehetne ölelni a vasárnapi munkaszünetről szóló és egyéb ily szociálpolitikai természetű eformra már eléggé megérett törvényeink revízióját.

Humánus körrendelet. A belügyminiszter a kihágási ügyekben hozott ítéletek meghozatalánál a méltányosság szemelőtt tartása végett a vármegyei törvényhatóságok első tisztviselőihez következő körrendeletet intézte: Résszint az egyes panaszok alapján felkivánt s az alsóbbfoku hatóságok által már jogerős ítélettel befejezett, részint a felülvizsgálatom alá felterjesztett ügyekben azt tapasztaltam, hogy ám-

ülni, a mikor ez fölbred? Nem fog oldala mellett a király pompás palotájába menni, hogy a neje lehessen?

Fölemelte a könyvtől ázott tekintetét az ökörnyál felé, mely a tölgyfa ormáról a bukfa legmagassabb ágára nyult át, fájdalom! olyan lengén, olyan vékonyan, mindig készen elröpülni a szellővel. Egy ökörnyál szánycsapása is eltépte volna. Ha Veronka felmászik a fára és bár ha lábhegyen is, erre a remegő semmiségre bizza magát, mulhatatlanul kövekre hull alá, összetöri a csontjait és haldokolva, vérbe fagyva fogják találni. De mindegy! dacára a bizonyos halálnak, meg fogja kísértetni az utat az oly közel levő és mégis oly messze fekvő boldogság felé. Igen is, ha nagyon gyakran keservesen sirt is, a mikor egy méhecske megszurta, lesz bátorsága szembe szállni a fájdalommal!

Fölmászott a tölgyre; ágról-ágra kapaszkodva, fölérkezett annak lombos, susogó ormára és az ökörnyál felé hajolt. . . Oh! hogyan félt, mennyire reszketett! De csak egy pillanattig habozott.

Oh te! aki ott alszol, mosolygó ajkakkal a rózsák alatt! Szép fiatal ember! drága boldogság! Isten veled. Isten veled: mondá a kis Veronka. Nem ismerlek téged, és mégis érted égő szerelmemért halok meg. Isten veled! Igyekezz fogok nem kiáltozni esés közben, nehogy megijesszelek; bár csak bukásom zaja elég köny-

Szőlőoltványok

szokványminőségben.
A legkiválóbb 42 bor és esemegefajokban faj-
tisztán, teljes jótállással.

É l ő k e r i t é s

Gleditschia csemeték és magvak.

Uraknak, községeknek három évi
törlesztésre is adatik.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csekély kiadással, melyen nem hogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott ültetési és kezelési utasítás mellékelte-
tik. Ezer csemete elég 200 méterre. — Ára 6 ft.

Diócssemeték

Óriási jövedelmet biztosító vol-
tánál fogva, ennek tenyésztése
számos gazdaságban az utóbbi
időben rendkívül elterjedt.

Szines fényomatu főárjegyzék ingyen és bérmentve
küldetik minden rendelési kötelezettség nélkül. Az
árjegyzésen kívül még egy olyan könyvet kap ezzel
ki azt ezimére ingyen és bérmentve küldetni kéri
mely nincsen az a ház, vagy család a hol annak
tartalmát haszonra ne fordítanák, városon, falun, pusztán,
gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még
azoknak is igen érdekében áll, kik rendelni semmit
nem akarnak, mert benne számos oly közlemények
foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgálatot
tesznek. Cím: 16—20

„Érmelléki első szőlőoltvány-telep” Nagy
Gábor, Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Árverés.

Vezekény urbéri községe az 1902.
évi márczius hó 19-én nyilvános árve-
résen elad körülbelül 4000 métermá-
zsa idei vágásu fakérget, venni szán-
dekozók közelebbi felvilágosítást nyernek
alulirotnál.

Schlesinger Márk

urbéri közs. bíró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PLATZKO GYULA

KÖNYVNYOMDÁJA — NAGYTAPOLCSÁNYBAN.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses
figyelmét a legújabb mintájú betűkkel bőven ellátott s
a legmagasabb igényeknek megfelelő

KÖNYVNYOMDÁMRA

felhívni. — Béli és esküvői meghívók, eljegyzési kár-
tyák, körlevelek, gyászlapok, ügyvédi és kereskedelmi
nyomtatványok, névjegyek, takarékpénztári zárszáma-
dások, stb. stb. a legjutányosabb árak mellett, díszes
kivitelben készülnek.

E helyen ajánlom a jegyzőségek és hivatalok
figyelmébe nagy nyomtatvány-raktáramat, honnan
vidéki megrendelések is a legpontosabban teljesíttetnek.

Magam a mélyen tisztelt közönség szives figyel-
mébe ajánlva, vagyok

teljes tisztelettel

PLATZKO GYULA.

Az Első Nagytapolcsányi Butorraktár.

Hartenstein és Berliner.

Fizetési módokat megállapodás szerint!

A n. é. vevő közönség szives figyelmét felhívjuk a Nagy-
Tapolcsányban (Főter 20 sz. alatti Munk József-féle ház I.
emeletén) lévő „Első Nagytapolcsányi Butorraktár” törv.
bejegyzett cég alatti

nagy
butorraktárunkra.

Állandóan raktáron tartunk:

— Ebédlő-, háló-, szalon-, előszoba- és konyha-berendezéseket. —

Raktárunkban kaphatók továbbá vasbutorok, lószőr- és afrikamatraczok, képek, tükrök, valamint tömören
hajlított fabutorok. — Kárpitosmunkálatokat a legcsinosabb kivitelben ellátunk. — Butorszövet minták nagy
választékban rendelkezésre állanak. — Különösen kiemeljük, hogy családi és iparosoknak ajánlható, kitűnő szerke-
zetű varrógépeket raktáron tartunk. — A gépeket részletfizetésre is szállítjuk!

kiváló tisztelettel

Hartenstein és Berliner

GROSSBART IZIDOR

Főraktár: Nagy-Tapolcsány, Fötér. — Fiókház: Trencsén-Baán.

Legdúsabb választék mindennemű

óra, ékszer, arany és valódi ezüstműben.

Nagy raktár gyönyörű

China-ezüst tárgyakban, melyek tartósságáért jótallak:

Az e szakmába vágó javítások felügyeletem mellett pontosan eszközöltetnek.

Optikai tárgyak:

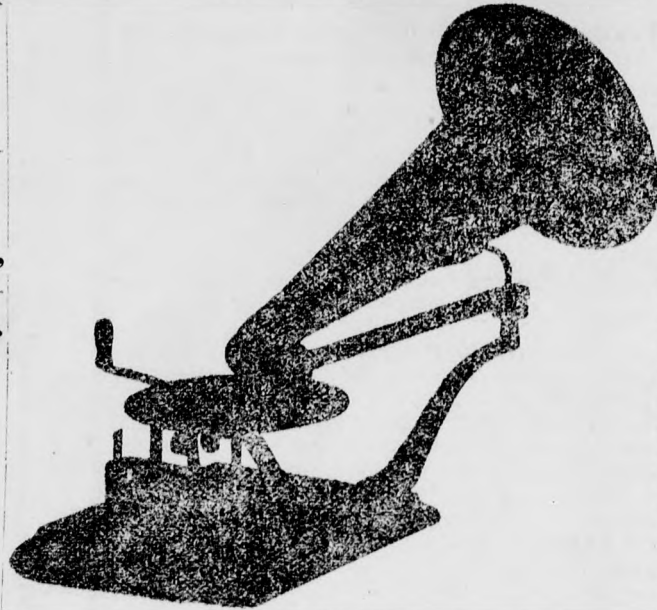
Thermométer, Barométer, nickel-, teknősbéka- ezüst- és aranyfoglalatú szem-üvegek és csipetők nagy raktára.

Hangszerek:

Kintornák cserélhető kottalapokkal; önműködő hangszerek, hegedűk, vonók, valódi olasz béli-, selyem- és ezüst húrok.

Gramophon!

Beszél, nevel és énekel minden nyelven. Hozzá való kemény lapok és nem puha viasz hengerrel

Nagyrabecsült vevőimet van szerencsém tisztelettel meghívni ezen hangszer kiváló képességeinek bemutatásához.

Dupla villanydelejes kereszt vagy

csillag R. B. 86967. sz. Gyógyít és felüdt jótállás mellett: **köszvény, reuma, asthma** (nehéz lélegzés), **álmánosság, fülzúgás, nehéz halás, epilepsia, idegesség, étvágytalanság, székör, fogfájás, migren, tehetetlenség, influenza**, valamint minden **idegbetegségnél**. Azon beteg, aki 86967. sz. készítményem által legkegyesebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzt. Ahol már semmi sem használ, ott kerem az én készítményemet megkísérletni; meg vagyok győződve készítményem biztos hatásáról. **A kis készítmény 4 kor. A nagy készítmény 6 kor.** könnyebb betegségeknél idült betegségeknél alkalmazható. **A központi elárulási hely széküdt utánvétel vagy előleges központosítással a bel- és külföldi részére: BUDAPEST, Vadász-utca 42/H. O. Kálmán-utca sarok.** **MÜLLER ALBERT**

Kérjék csak Neustein Fülöp ezüstorozott hashajtó-piruláit,

azelőtt „Erzsébet pirulák”-nak nevezték. Évek óta kitünőknek bizonyultak, előkelő orvosok könnyű hashajtó- és feloldó-szerű ajánlják. — Egy doboz 15 pirula 30 fillér. Egy tekeres (8 doboz) 120 pirulával 2 korona. — Minden gyógyszerárban kapható. — **Neustein-féle gyógyszerár, Bécs, I., Plankengasse 6.**

Új! Aranyozó,

melytel mindenki azonnal moshatóan újja aranyozhat. Tűző- és képkörök, szobrot, virágasztal, templomcsillag stb. — Egy üveg esettel 80 kr., 1/2 literes üveg 1.50, 1/4 literes nagy üveg 3 frt. — Sport-czikkok, gyermek-játékszerek, háztartási- és ebédő asztal-kelések, utazás- és betegápoláshoz való tárgyak felül nagy képes árjegyzéket barmintve küld **KERTÉSZ TÓDOR** Budapest, IV., Kristóf tér.

Magyar festék-, kence- és lakkgyár

KRAYER E. és Társaság — József főherceg udvari szállítója, a magyar államvasutak és más nagy vállalatok szállítója. **BUDAPEST, V., VÁCZI-ÚT 6. SZÁM.**

BUTOROK

a leggyorsabb utóból a legfinomabb kivitelű legújabbakban kaphatók egy Reszpénzért, mint részletfizetésre **Ehrentreu és Fuchs Testvérek-nél** Budapest, VI., Teréz-körút 3. (Andrássy út közelében.) — Képes árjegyzék ingyen és barmintve.

DEHMAL KÁROLY

szongora-gyáros — Kiválólag kitűnő külföldi gyártmányok raktára és kölcsönző-intézet. **Budapest, IV., Károly-körút 20.**

NÖTHLING VILMOS

magkereskedőnél Budapest, Calvin-tér 9. kaphatók a legjobb gazdasági, konyhakeri, vetemény- és virágmagvak. — Árjegyzék ingyen és barmintve.

Vigyázzunk a védjegyre!

Aki kényelmes és csinos lábbelit akar, az forduljon bizalommal **Steiner Armin** cipészhez Nagy-Tapolcsány, Fötér.

Nincs többé!

lábfej, lábizzadás, talpkeményedés, tyukszem, stb. ! ha használjuk a

Dr. Högyes-féle szabadalmazott

ASBEST-

talpbélést, mely megakadályozza a lábizzadást és kényelmes járást biztosít.

Vigyázzunk a védjegyre!

Ovakodjunk hamisításoktól!

Ovakodjunk hamisításoktól!

Arverési hirdetményt

5 koronáért számít

lapunk kiadóhivatala.

Fötér, Platzko Gyula-féle ház Nagy-Tapolcsányban.

Hirdetések

— jutányos árban —

felvétetnek

— a —

„Nyitrovölgyi Lap“

— kiadóhivatalában. —